

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

Факультет оперативно-рятувальних сил
(назва факультету/підрозділу)

Кафедра пожежної та рятувальної підготовки
(назва кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Висотно-рятувальна підготовка
(назва навчальної дисципліни)

професійна обов'язкова
(обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова)

за освітньо-професійною програмою «Пожежогасіння та аварійно-рятувальні роботи»

підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти
(найменування освітнього ступеня)

у галузі знань 26 – «Цивільна безпека»
(код та найменування галузі знань)

за спеціальністю 261 – «Пожежна безпека»

Рекомендовано кафедрою пожежної та рятувальної підготовки на 2023-2024 навчальний рік.

Протокол від «20» 08 2023 року
№ 1

Силабус розроблений відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Висотно-рятувальна підготовка».

2023 рік

Загальна інформація про дисципліну

Анотація дисципліни

Знання отримані під час вивчення навчальної дисципліни «Висотно-рятувальної підготовки» дозволяють виконувати обов'язки пожежно-рятувальника під час проведення висотно-рятувальних робіт в опорному та безопорному просторах та на об'єктах підвищеної поверховості.

Даний курс передбачає формування у майбутніх фахівців чіткі знання і практичні навички, щодо виконання завдань та дій за призначенням, з врахуванням:

- вимог нормативно-правових документів, щодо організації та діяльності пожежно-рятувальних підрозділів;
- призначення, принципів будови, тактико-технічних характеристик та правил експлуатації спеціального оснащення;
- правил охорони праці під час проведення висотних робіт.

Відмінною особливістю даного курсу є те, що всі практичні заняття проводяться на матеріально-технічній базі кафедри, що дозволяє максимально приблизити виконання вправ та завдань до реальних умов.

Інформація про науково-педагогічного працівника

Загальна інформація	Бурменко Олександр Анатолійович, викладач кафедри пожежної та рятувальної підготовки факультету оперативно-рятувальних сил, кандидат технічних наук.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Баварська, 7, корпус № 1, викладацька кафедри ПтаРП.
E-mail	burmenko@nuczu.edu.ua
Наукові інтереси	Методика попередження надзвичайних ситуацій регіонального рівня в умовах обмежених оперативних можливостей аварійно-рятувальних підрозділів
Професійні здібності	Робітнича кваліфікація «Рятувальник-верхолаз»
Наукова діяльність за освітнім компонентом	Акаунт Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=list_works&hl=uk&user=-bolhJ0AAAAJ ORCID ID: https://orcid.org/0000-0002-5014-2678

Час та місце проведення занять з дисципліни

Практичні та лекційні заняття з освітньої компоненти проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/time-table/teacher?type=0>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру за потребою здобувача та погоджується час з викладачем.

Метою вивчення дисципліни є підготовка фахівців, які мають оволодіти компетенціями, потрібними для запобігання виникненню пожеж чи надзвичайних ситуацій, обмеження їх розвитку, убезпечення людей, захист матеріальних цінностей, докільля від впливу небезпечних чинників пожежі та наслідків надзвичайних ситуацій, а також створення умов для пожежогасіння та проведення аварійно-рятувальних робіт та робіт на висоті.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти
	заочна (дистанційна)
Статус дисципліни (обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова)	обов'язкова професійна
Рік підготовки	2-й
Семестр	4-й
Обсяг дисципліни:	
- в кредитах ЄКТС	3
- кількість модулів	1
- загальна кількість годин	90
Розподіл часу за навчальним планом:	
- лекції (годин)	4
- практичні заняття (годин)	2
- семінарські заняття (годин)	-
- лабораторні заняття (годин)	-
- курсовий проект (робота) (годин)	-
- інші види занять (годин)	-
- самостійна робота (годин)	84
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	-
- підсумковий контроль (диференційний залік, екзамен)	диференційний залік

Передумови для вивчення дисципліни

Раніше мають бути вивчені освітні компоненти: «Основи інформаційних технологій».

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми «Пожежогасіння та аварійно-рятувальні роботи», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання:

Програмні результати навчання	ПРН
Аналізувати стан забезпечення готовності караулу до проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, керувати їх діями, у тому числі з використанням спеціального оснащення та спорядження при проведенні висотно-рятувальних робіт на висоті, в безопорному (опорному) просторі та на об'єктах підвищеної поверховості.	ПРН27
Володіти принципами організації та методами проведення занять з особовим складом з пожежно-рятувальної та загальної фізичної підготовки, застосовувати навички безпечної роботи при використанні пожежно-технічного та спеціального оснащення, а також рухові навички при організації та проведенні занять із загальної фізичної підготовки, підтримувати загальну і спеціальну працездатність.	ПРН28
Дисциплінарні результати навчання	<i>абревіатура</i>
Проведення аварійно-рятувальних робіт на висоті, в безопорному (опорному) просторі та на об'єктах підвищеної поверховості.	
- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:	
Програмні компетентності (загальні та професійні)	ЗК, ПК,СК
Здатність використовувати спеціальне висотно-рятувальне оснащення та спорядження при проведенні робіт в опорному та безопорному просторі та на об'єктах підвищеної поверховості.	СК31
Здатність складати та використовувати оперативні документи з пожежогасіння, у тому числі під час проведення занять з особовим складом чергових караулів підрозділу.	СК34
Очікувані компетентності з дисципліни	<i>абревіатура</i>
Здатність використовувати спеціальне висотно-рятувальне оснащення та спорядження при проведенні робіт в опорному	

Програма навчальної дисципліни

Теми навчальної дисципліни:

МОДУЛЬ 1. Виконання навчальних вправ з висотно-рятувальної підготовки.

Тема 1.1. Спеціальне оснащення та страхові засоби.

Тема 1.2. Робота з індивідуальною страховальною системою.

Тема 1.3. В'язання вузлів для проведення висотно-рятувальних робіт.

Тема 1.4. Організація страховки та самостраховки.

Тема 1.5. Закріплення потерпілого спеціальними вузлами у ношах.

Тема 1.6. Організація поліспастичних систем для проведення висотно-рятувальних робіт.

Тема 1.7. Організація переправи для проведення висотно-рятувальних робіт.

Тема 1.8. Організація робочого місця для проведення рятувальних робіт.

Тема 1.9. Підйом рятувальника на висоту 15м за допомогою спеціального оснащення.

Тема 1.10. Спуск рятувальника з висоти 15м за допомогою спеціального оснащення.

Тема 1.11. Рятування постраждалого з вікна 4-го поверху.

Тема 1.12. Рятування постраждалого із колодязів та підземних шахт.

Тема 1.13. Організація проведення рятувальних робіт з використанням рятувальної триноги.

Тема 1.14. Контрольно-модульна робота (тести).

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Заочна (дистанційна) форма					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські) заняття	лабораторні заняття (інші види занять)	самостійна робота	модульна контрольна робота	
4-й семестр						
Модуль 1. Виконання навчальних вправ з висотно-рятувальної підготовки						
Тема 1.1. Спеціальне оснащення та страхові засоби	8	2	-	-	6	-
Тема 1.2. Робота з індивідуально ю страхувально ю системою	8	2	-	-	6	-
Тема 1.3. В'язання вузлів для проведення висотно- рятувальних робіт	8	-	-	-	8	-

Тема 1.4. Організація страховки та самостраховки	8	-	-	-	8	-
Тема 1.5. Закріплення потерпілого спеціальними вузлами у ношах	8	-	-	-	8	-
Тема 1.6. Організація поліспастичних систем для проведення висотно-рятувальних робіт	6	-	-	-	6	-
Тема 1.7. Організація переправи для проведення висотно-рятувальних робіт	6	-	-	-	6	-
Тема 1.8. Організація робочого місця для проведення рятувальних робіт	6	-	-	-	6	-
Тема 1.9. Підйом рятувальника на висоту 15м за допомогою спеціального оснащення	6	-	-	-	6	-
Тема 1.10. Спуск рятувальника з висоти 15м за допомогою спеціального оснащення	6	-	-	-	6	-
Тема 1.11. Рятування постраждалого з вікна 4-го поверху	6	-	-	-	6	-

Тема 1.12. Рятування постраждалих із колодязів та підземних шахт	6	-	-	-	6	-
Тема 1.13. Організація проведення рятувальних робіт з використанням рятувальної триноги	6	-	-	-	6	-
Тема 1.14. Контрольно-модульна робота (тести)	2	-	-	-	-	2
Разом за модулем 1	90	4	-	-	84	2

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Спеціальне оснащення та страхові засоби (Лк)	2
2.	Робота з індивідуальною страховальною системою (Лк)	2
3.	Контрольно-модульна робота (тести)	2
Разом		6

Форми та методи навчання і викладання

Вивчення навчальної дисципліни реалізується в таких формах: навчально-практичні заняття, виконання індивідуальних завдань, консультації, контрольні заходи, самостійна робота. Методи навчання за джерелами набуття знань: словесні методи навчання (лекція, пояснення, бесіда, інструктаж); наочні методи навчання (ілюстрація, демонстрація, спостереження); практичні методи навчання (практична робота).

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: практичне відпрацювання навчальних вправ, інші види індивідуальних і групових завдань та виконання контрольно-модульної роботи.

Оцінювання рівня освітніх досягнень здобувачів за освітніми компонентами, здійснюється за 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України.

Таблиця відповідності результатів оцінювання знань з навчальної дисципліни за різними шкалами

За 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України	За рейтинговою шкалою (ЄКТС)	За 4-бальною шкалою
90–100	A	відмінно
80–89	B	добре
65–79	C	
55–64	D	задовільно
50–54	E	
35–49	FX	незадовільно
0–34	F	

Критерії оцінювання

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль модуля проводиться у формі самостійно опрацьованого матеріалу. Поточний контроль передбачає теоретичне вивчення матеріалу за кожною темою та виконання модульної контрольної роботи у середовищі «Open Test 2».

Підсумковий контроль проводиться у формі диференційного заліку.

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

Види навчальних занять	Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль			
Модуль 1	лекції	4	-
	семінарські заняття	-	-
	практичні заняття*	-	-
	за результатами виконання контрольних (модульних) робіт (модульний контроль)*	1	100
II. Індивідуальні завдання (науково-дослідне)			-

III. Підсумковий контроль диференційний залік	-
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи	100

Поточний контроль

Модульна контрольна робота є складовою поточного контролю і здійснюється через проведення тестового контролю у середовищі «Open Test 2» під час проведення практичного заняття.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні контрольної модульної роботи (оцінюється у діапазоні від 1 до 100 балів):

90-100 балів – у повному обсязі володіє здобувач навчальним матеріалом;

80-89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом;

65-79 балів – у цілому володіє навчальним матеріалом;

55-64 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом;

50-54 балів – частково володіє навчальним матеріалом;

1-49 балів – не володіє навчальним матеріалом.

Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є диференційний залік, який виставляється, як кількість балів за виконання модульної контрольної роботи.

Перелік питань для виконання контрольної модульної роботи №1:

1. Що таке ІСС?
2. На які види ІСС поділяються ?
3. Які функції повинна забезпечувати ІСС?
4. Що таке вузол?
5. На які основні групи поділяються вузли?
6. Які механічні характеристики вузлів?
7. Що таке страховка?
8. Що таке самостраховка?
9. Які основні принципи страховки та самостраховки?
10. Що одягають перед укладкою у ноші на постраждалого?
11. Якими вузлами кріпиться постраждалий до ноші?
12. Якими вузлами закріплюються за ноші?
13. Що таке поліспаст?
14. Який принцип дії поліспастів?
15. Які є види поліспастів?
16. Які є види переправ?
17. Які основні вимоги безпеки при організації переправ?
18. Способи закріплення канатів переправи до опори?
19. Що таке опора?
20. Що таке кріплення?
21. Види опор?
22. Які дії повинен виконати пожежний-рятувальник при підготовці до підйому?

23. Які основні способи підйому?
24. Яке рятувальне спорядження використовується при підйомі на висоту?
25. Яка повинна бути швидкість спуску по канату?
26. Спорядження для спуску?
27. Дії пожежно-рятувальника, при обриві несучого канату?
28. Які основні фактори, впливають на вибір способу евакуації постраждалого з висотного об'єкта?
29. Які існують способи евакуації?
30. Як проводиться спуск постраждалого у системі типу «Косинка»?
31. Варіанти підйому постраждалого?
32. Алгоритм дій пожежного-рятувальника, під час підйому потерпілого?
33. Яка кількість пожежних-рятувальників потрібна для оперативного підйому та описати дії кожного?
34. Що представляє собою тринога-рятувальна?
35. Призначення, триноги-рятувальної?
36. Будова триноги-рятувальної?

Політика викладання навчальної дисципліни

Здобувач вищої освіти на заняттях з освітньої компоненти «Висотно-рятувальна підготовка» повинен приймати активну участь в обговоренні навчальних питань, теоретичних питань за рекомендованою літературою, до практичних занять повинен бути попередньо підготовленим, чітко і правильно виконувати всі навчальні вправи.

Здобувачі вищої освіти повинні відвідувати всі практичні заняття за згідно з розкладом. Пропуски заняття без уважної причини та запізнення на заняття недопустимі (здобувачі вищої освіти, які запізнилися на заняття, до заняття не допускаються).

Без дозволу науково-педагогічного працівника неприпустимо користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття.

Чітко виконувати вимоги охорони праці та методичних рекомендацій щодо виконання навчальних вправ. Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися політики доброчесності з освітньої компоненти.

Здобувачі вищої освіти мають право дізнатися про кількість накопичених балів у викладача освітньої компоненти.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література:

1. Висотно-рятувальна підготовка. Виконання рятувальних робіт на висоті: практичний посібник / Укладачі: О.А. Бурменко, Р.В. Пономаренко, Р.Г. Мелешенко, Д.Ю. Белюченко – Х.: НУЦЗУ, 2022. – 187 с. [Режим доступу: http://ors.nuczu.edu.ua/images/PPPR/VRP/Vysotka_2022.pdf].
2. Освітньо-професійна програма «Пожежогасіння та аварійно-рятувальні роботи» (2023 рік) за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти,

спеціальність 261 «Пожежна безпека», галузь знань 26 «Цивільна безпека» [https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/osvitnya_diyalnosti/osvitni_programi/2023/261_PGARR_bak23.pdf].

3. Закон «Про вищу освіту». [Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>]

4. Кодекс цивільного захисту України. Кодекс України, від 02.10.2012 № 5403-VI [Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>].

5. Наказ Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду № 62 від 27.03.2007 року [Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0573-07#Text>].

Інформаційні ресурси:

1. О.А. Бурменко. Практичний посібник. Висотно-рятувальна підготовка. Виконання рятувальних робіт на висоті.

http://ors.nuczu.edu.ua/images/PPPR/VRP/Vysotka_2022.pdf

Розробник:

(підпис)

Олександр БУРМЕНКО

(Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)